

001	06	11	16	21	26	31	36	41	46	51	56	61	66	71	76	81	86	91	96	001
000	98	96	94	92	90	88	86	84	82	80	78	76	74	72	70	68	66	64	62	60

HEVOSET

12 toivetta hevosomistajalle

Yhdysvaltalainen The Horse -lehti kysyi hevoseläinlääkäreiltä, mitä he toivovat hevosomistajilta alkavana vuonna. Toiveet kiteytettiin 12 kohdan ohjelmaan.

1. Opettele mittaamaan hevosesi normaali syke. Seuraa sykettä säännöllisesti, jotta huomaat, kun jotain on vialla. Terveen, aikuisen hevosen normaali syke on 28–44 lyöntiä minuutissa. Ähkyt, tapaturma- ja ontumavammat, kaviokuume, krooninen kipu sekä varsominen nostavat sykettä.

2. Kiinnitä huomiota hevosen hengityselimistön terveyteen. Tärkeintä on raikas talli-ilma sekä karkearehun hyvä laatu. Lisäksi hevosta on hyvä pitää mahdollisimman paljon raikassa ulkoilmassa.

3. Älä juoksuta hevosta turhaan liinassa. Ympyrällä juokseminen rasittaa hevosen jalkoja ja altistaa sen lopulta muun muassa kroonisille nivelvaivoille.

4. Tunnustele hevosesi jalkoja säännöllisesti. Opettele, miltä terveet nivelet ja jänteet näyttävät ja tuntuvat, jotta osaat tunnistaa rasitusvammat heti.

5. Vastasyntynyt varsa sekä tamma on hyvä tarkastuttaa eläinlääkärillä 12–18 tunnin kuluessa varsomisesta, vaikka kaikki vaikuttaisi olevan hyvin.

6. Kiinnitä huomiota hevose- si psyykkiseen hyvinvointiin. Huolehdi siitä, että hevosen työ on vaihtelevaa. Vaihda välillä esimerkiksi harjoituspaikkaa ja -tapaa tai muita rutiineja.

7. Kiinnitä huomiota kantavien tammojen oloihin ja hoitoon.

8. Kiinnitä huomiota hevosen kavioiden kuntoon, erityisesti kavioiden sarveiseinämiin. Huolehdi säännöllisestä kengityksistä.

9. Varmista, että pitopaikka ja ravitsemus ovat hevoselle sopivat ja että hevoselle on tarjolla lajitovereiden seuraa.

10. Ymmärrä riittävän karkearehun ja sen laadun merkitys hevoselle. Karkearehu on jokaisen hevosen ruokinnan perusta. Muu ruokinta suunnitellaan karkearehun laadun pohjalta.

11. Huolehdi hevosen ennaltaehkäisevästä terveydenhuollosta, kuten rokotuksista ja loishäädöistä sekä säännöllisistä terveystarkastuksista.

12. Hevosten hoito-, ruokinta- ja lääkitysosuudet muuttuvat aika ajoin. Mukaudu uuteen tietoon perustuviin suosituksiin.

SATU LEHTONEN
Toiveet ovat osoitteessa www.thehorse.com sekä suomeksi Hevostietokeskuksen sivuilla www.hevostietokeskus.fi

HEVOSTALOUDESTA LYHYESTI

Newforesteilla periytyvä sairaus

Hollannissa on löytynyt kaksi newforest-ponin varsa, joilla on todettu synnynnäinen lihasjäykkyyssairaus (kongenitaalinen myotonia). Aiemmin sairaus on ilmennyt ihmisillä ja vuohilla.

Taudin kantajiksi on geenitestien perusteella paljastunut hollantilainen ori Kantje's Ronaldo ja sen kolme jalostukseen hyväksyttyä jälkeläistä. Suomen Hippos suosittaa myös kyseisestä oriista periytyvien tammojen testaamista ennen kuin niitä käytetään jalostukseen.

Suomessa jalostukseen hyväksytyt newforest-orit tullaan testaamaan geenitestillä kevään aikana. Hippos vastaa DNA-testin laboratorio-kuluista. Sen sijaan jalostukseen vasta tarjottavat orit on testattava geenitestillä ennen jalostukseen hyväksymistä, ja sen kulut kuuluvat omistajan maksettaviksi.

www.hippos.fi

Kasvattajapäivät tulossa

Ratsujen ja ponien kasvattajapäivät pidetään Ypäjän hevosopistolla tammikuun 26.–27. päivä. Raviväen kasvattajapäivät järjestetään puolestaan Kuopiossa Hotelli Isovalkeisen tiloissa 13.–14. helmikuuta.

Suomenhevoskasvatuksen seminaari pidetään niin ikään Ypäjällä 19.–20.1.

Kasvattajapäivien ohjelmasta ja ilmoittautumisesta tietoa: www.hippos.fi/jalostus_ja_nayttelyt/yleista_jalostuksesta Suomenhevospäivä: www.hippolis.fi

Noin puolet Aulangon Ratsastuskoulun hevosista on Salla Varennin omia. Varsasta asti hän on kasvattanut kolme hevosta.

Aulangolla käy ratsastajia joka lähtöön ja vuodenaikaan

Salla Varennin luotsaamassa Aulangon ratsastuskoulussa hevosia harrastaa monipuolinen joukko kilparatsastajia, hevosten ystäviä, historian elävöittäjiä ja turisteja.

.....

HÄMEENLINNA (MT)

Vaikka ratsutalliyrittäjä **Salla Varennin** Aulangon ratsastuskoulu sijaitsee kohtuullisen suuressa Hämeenlinnassa, se ei voi erikoistua, vaan tallin pitää palvella kaikenlaisia hevosharrastajia pärjätäkseen.

Aulangon ratsastuskoulussa käy lapsia ja aikuisia. On paljon naisia, jotka ovat ratsastaneet lapsina ja aloittavat aikuisiäl-

lä uudelleen. Osa asiakaista Vaikka ratsutalliyrittäjä **Salla Varennin** Aulangon ratsastuskoulu sijaitsee kohtuullisen suuressa Hämeenlinnassa, se ei voi erikoistua, vaan tallin pitää palvella kaikenlaisia hevosharrastajia pärjätäkseen.

Aulangon ratsastuskoulussa käy lapsia ja aikuisia. On paljon naisia, jotka ovat ratsastaneet lapsina ja aloittavat aikuisiäl-

Aulangon ratsastuskoulussa käy lapsia ja aikuisia. On paljon naisia, jotka ovat ratsastaneet lapsina ja aloittavat aikuisiäl-

tu käyttöaika, mikä kannustaa ratsastajia käymään tallilla muutenkin kuin hyvällä säällä. Se on yritykselle eduksi, sillä hevoset syövät joka päivä.

”Olen pyrkinyt sitouttamaan asiakkaat. Siinäähän on suuri ero, saako myytyä 10 vai 22 ratsastustuntia.”

Osa harrastajista saapuu Hämeenlinnaan kaukaa, koska ratsastaminen on seudulla edullisempaa kuin Tampereen ympäristössä tai pääkaupunki-seudulla.

Hyvä mutta vaativa sijainti Kun kaupunki alkoi kehittää Aulangoa, se toivoi tallille entistä pitempiaikaista vuokralaista, jotta alueelle investoitaisiin. Si-

hen asti ratsastusopettajana toiminut Varenti ryhtyi yrittäjäksi vuonna 2010. Hän osti huonoon kuntoon päässeet rakennukset. Maat ovat yhä kaupungin.

Otettuaan ohjat käsiinsä Varenti loi ensiksi järjestystä ja ryhtyi remonteihin. Tallin alale kerta muutettiin korkeammaksi. Piha-alueen Varenti suunnitteli siten, että hevoset ja autot eivät ole toistensa tiellä. Asuinrakennus kunnostettiin.

Kaupungilla on vaatimuksensa talliyrittäjää kohtaan. Se toivoo maneesin uusimista, sillä nykyinen, pressulla katettu halli ei istu arvokkaaseen maisemaan. Tontti sijaitsee kivenheiton päässä Hämeenlinnan keskustasta virkistysalueella Vanajave-

teen työntyvällä niemellä.

Museovirastollakin on sanaan sanottavana. Uutta maneesia ei saa rakentaa tontilta löytyneiden muinaismuistojen päälle.

Vaatimuksista huolimatta sijainti on ratsastuskoululle hyvä. Ratsastajat pääsevät maastoreille läheisellä virkistysalueella. Viereisestä hotellista taas tupsahtelee maksukykyisiä satunnaisasiakkaita.

”Jos on hirveästi pakkasta, vain venäläiset tulevat ratsastamaan”, Varenti kertoo.

Laatumerkki liitolta

Rakennusten ohella Varenti on sijoittanut osamiseen. Kaikilla työntekijöillä on hevosalan

Aulangon ratsastuskoulun maneesi alkaa olla käyttöikänsä lopussa. Salla Varenti on suunnitellut korvaavansa sen uudella, entistä pidemmällä rakennuksella.

ratsastuskouluja, joten alalla on kilpailua. Asiakaista ei kuitenkaan tarvitse taistella verisesti. Heillä on omat syynsä valita itselleen sopiva harrastuspaikka. ”Lapset menevät kavereiden perässä, aikuiset opetuksen.” Varennin kokemuksen mukaan paras markkinointikeino on puskaradio. Kunnolliset nettisivut on tietysti oltava. Näkyvyys auttaa myös. Aulangon ratsastuskoululla harjoittelee miesratsastajien ryhmä Hämeen ratsukilta, joka esiintyy erilaisissa tapahtumissa historiallisissa puvuissa.

”Kun hevosen näkee puolet kaupungista, joku tulee katsomaan ehkä tännekin.”

HENRIK SCHÄFER

”Keinot menestymiselle muut kuin alhaiset hinnat”

Kaupunkien läheisten tallien korkeat hinnat kuvastavat sekä hyvää kysyntää että kustannuksia, summaa projektipäällikkö **Sirpa Pussinen** Hämeen ammattikorkeakoulusta. Kaupunkien lähellä tallit voivat hinnoitella vapaammin ylöspäin kuin syrjässä, mutta niukat tilat ovat kalliita ja lannasta tulee ongelmajätettä.

Yrittäjän kannattaa miettiä hinnat tarkkaan. Ammattiapua saa esimerkiksi Pro Agrian yritysneuvojilta. ”Keinot menestymiselle ovat muut kuin alhaiset hinnat. Kun hinnoitellaan oikein, on paremmat mahdollisuudet panostaa puitteisiin. Asiakaskin hyötyy lopulta”, Pussinen toteaa.

Kustannussäästöjäkin suunnitelmallinen yrittäjä voi löytää. Niitä tuovat esimerkiksi rehujen ja kuivikkeiden yhteishankinnat ja tallityön järjeistämisen.

Tallityön tehtäjistä on esimerkkejä, mutta alan kehitys on Pussisen mukaan hidasta.

Muutkin kuin nuoret tytöt ratsaille

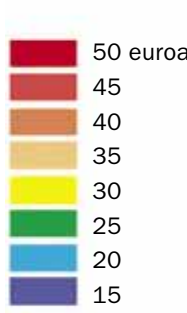
”Rakkaus hevoseen on suurin syy ryhtyä hevosyrittäjäksi”, Pussinen sanoo.

Tätä tosiseikkaa hevosyritysten kannattaisi hyödyntää myös markkinoinnissaan. ”Ajatusta siitä, kuinka suurella sydämellä tätä tehdään ja kuinka suuri hevonen on.”

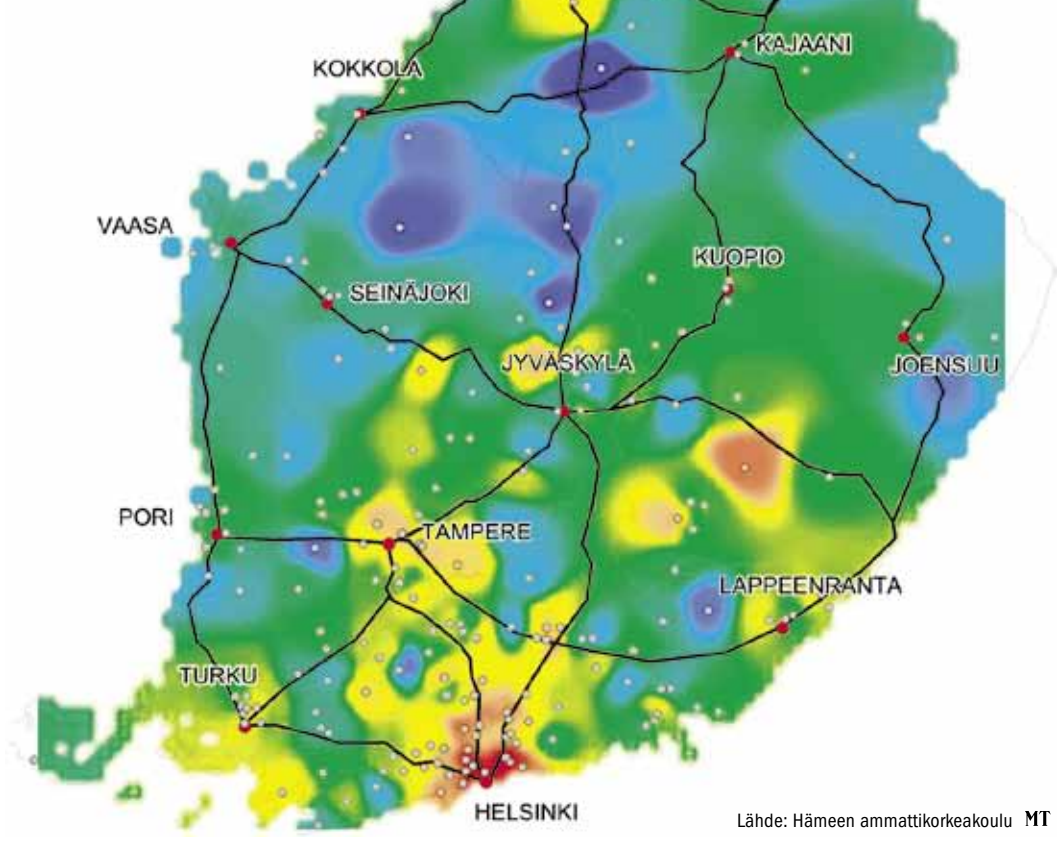
Yrittäjät voivat hyödyntää monenlaisia mielikuvia, joita hevosiin liittyy. Näin satulaan saadaan muutkin kuin hevosia perinteisesti harrastavat nuoret tytöt. Monella tallilla onkin täti- ja äijäratsastajien ryhmiä. Ratsastuskoulujen kannattaisi tarjota ryhmätuntien ohella myös yksilöllistä valmennusta.

Maastoratsastus ja luonnossa hiljentymisen houkuttaa elämän leppoistajia ja vih-

Ratsastustunnin hinta

● Ratsastustalli

Lähde: Hämeen ammattikorkeakoulu MT

Ratsastustunnin keskihinta on Hämeen ammattikorkeakoulun aikuisopiskelijaryhmän tekemän kyselyn mukaan 27 euroa. Kyselyyn vastasi 227 Suomen ratsastajainliiton hyväksymää ratsastuskoulua ja harrastetallia.

reiden arvojen kannattajia. Hevosia voidaan hyödyntää myös esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Vaikka hevoselinkeino on kasvanut, tallit tarvitsevat Pussisen mukaan jatkuvasti uusia harrastajia.

Yrittäjät ikääntyvät, ja samoin käy aikanaan harrastajille.

HENRIK SCHÄFER

KOMMENTTI

Unohtiko Puuliitto tallitytöt?

Hevosten pito lienee palkitseva harrastus, elinkeino ja elämäntapa, mutta tallityöntekijöitä ei käy kateeksi.

Alin taulukkopalkka on 8 euroa tunti. Esimiehenä toimivalle, koulut käyneelle ratsastuksenopettajalle saa maksaa alle 10 euroa. Kaupan kassalla aloitteleva saa suunnit-

teen saman verran. Internetin hevosfoorumeilta voi lueskella seuraavia tuoreita paljastuksia.

”Käteen jää alle 1000 e kuussa, ja tuo ei ole muuten minimipalkka. Olen alalle koulutautunut, osaava ja kokenut työntekijä.”

”Mulla on 7 e / tunti... olen itse asiassa tosi tyytyväinen siihen, sillä todella pidän työstäni, enkä edes koe sitä työnä.”

Aihe herättää uusia keskus-

teluketjuja vuodesta toiseen eri sivustoilla. Meno ei näytä muuttuneen.

Kutsumustyöstä ei makseta kunnolla. Matalapalkkoisten lisäksi talleilla pyörii harrastajia, jotka tekevät työtä korvauksetta.

Oheisen hintakartan perusteella moni talliyrittäjä ei tosin viitsi maksaa itselleenkaan. Hevosharrastuksen muuttuessa työksi palkka mitoitetaan ilmeisesti siten, että juuri ja juuri tullaan toimeen. Hyvä puoli sentään on, että ilmaistyön kautta useammalla on varaa harrastukseen. Samalla lailla talkoillaan lukuisissa urheiluseuroissa.

Tallityöntekijöiden vähimmäispalkat sovitaan Maaseutuelinkeinojen työehtosopimuksessa. Työntekijöitä

edustaa Puu- ja erityisalojen liitto, joka esiintyy yleensä pelkkänä Puuliittona.

Viimeisen kahden vuoden ajalta ainoa Puuliiton verkko-sivuilla julkaistu tiedote, joka jotenkin sivuaa hevostyöntekijöiden edunvalvontaa, kuuluu näin:

”Maatalousaloille saavutettiin raamisopimuksen mukainen neuvottelutulos. Maatalousalojen johtokunta käsittelee neuvottelutulosta tämän päivän ja huomisen aikana.”

Ehkä liitto tekee kentällä enemmän kuin tiedotteiden perusteella voi olettaa, mutta on silmiinpistävää, että se on samaan aikaan rummuttanut puu- ja metsätyöläisten puolesta vähintään kerran kuussa.

HENRIK SCHÄFER

Suomessa on noin 150 000 ratsastajaa ja 40 000 ratsua.

yrityksistä ratsastukseen liittyvien odotukset olivat myönteisimmät.

Ratsastustalleja on noin tuhat. Yli 75 000 hevosesta

noin puolet on ratsuja. **Yksittäisen ratsastustunnin** hinta vaihtelee suunnilleen 15 ja 50 euron välillä.